

Sestanek ljubljanskih obrtnikov z učiteljstvom merkantilnega tečaja.

Dne 28. julija 1931. se je vršil v salonu hotela Miklič sestanek ljubljanskih obrtnikov z učiteljstvom obrtnih nadaljevalnih šol. Udeležba je bila prav častna. Vseh udeležencev je bilo okoli 70, med njimi do 20 učenec in pioniirjev obrtnih strojev in predstavnikov zadrug z načelnikom Zveze obrtnih zadrug g. Josipom Rebecom; prišli pa so tudi vsi učitelji merkantilnega tečaja s predsednikom tov. Lojzeto Hofbauerjem iz Hrastnika, ki so dali pobudo za izredno zasedanje sestanka. Prispela sta še tajnik TOI g. dr. Pretnar in tajnik učiteljske organizacije JUU tov. Koba. Navzoči so bili tudi novinarji.

S prisrčnim pozdravom na zbrane je otvoril posvetovanje g. Rebec, izražajoč svoje zadovoljstvo in veselje, da se je slednjič vendarle našel stik med onimi učitelji, ki odgajajo obrtniški naraščaj; med učiteljstvom in mojstri. Le v skupnih smotrih obeh bodo uspehi na teoretičnem in praktičnem polju našega obrtništva zmagali. Odnosi med šolo in delavnico so bili doslej le prečesto odtujeni. Nato je povzel besedo tov. Hofbauer, ki je v splošnih potezih očrtal težnje učiteljstva, njegove težave in stremiljenja.

V sledečem razgovoru je govoril najprej načelnik Zveze g. Rebec, ki se je zavzel za obligatorno uvedbo vajeniških razstav s pritegnitvijo zadrug, občin in vseh korporacij, ki imajo stik z obrtništvo. Za boljši prosep in tekmovanje naj se uvedejo nagrade. Nujno potrebni so izleti in predavanja za vajeništvo. Lepa je misel sklicevanja letnih skupščin, vselej s skupnim sodelovanjem obrtnikov in učiteljev. Strokovni pouk naj vodi strokovni učitelj. Treba bo misliti na vajeniške domove v Ljubljani. Načelnik zadruge slikarjev g. Prntov razpravlja o napakah pri razstavah. Učitelj tovariš Zemljčič iz Celja je za ukinitev pripravljanih razredov in za višjo predizobrazbo vajencev. Naglašajo lepo in složno sodelovanje med učiteljstvom in mojstri v Celju. Načelnik vrtarske zadruge g. Šimenc poudarja nujno potrebo harmonije med šolo in delavnico. Nad vse važno je strokovno časopisje in literatura. Obojega nam manjka. Smo v času krize za potrošnje domačih izdelkov in pridelkov. Čisto zgrešen je nazor, naj bo fant obrtnik, ako ni za študiranje. Potrebujemo dobrih, pridnih in zares vnetih delavnic. Sestanki naj se čedeče ponavljajo. Tovariš Planer iz St. Pavla pri Preboldu navaja, da prav pogosto otroci, ki so že v osnovni šoli docela odpovedali, silijo v obrt. Potem pa nastajajo zapreke na vseh koncih in krajih. Za zadruge krojačev in šivilj govori skladno in prepričljivo njen načelnik g. Inglič, ki v vseh potankostih obdela napake in grehe z desne in leve. Sodelovanje učiteljstva in strokovnih zadrugah je nujno potrebno. Pogrešamo enotnega učnega načrta, ki naj to in ono nejasnost in neenotnost odpravi. Po pozdravu na g. dr. Pretnarja, ki je tačas prisel, ugotavlja šolski upravitelj za Vrhnike tov. Završnik, da imamo pred seboj še tretjega činitelja: starše. Vse delo novega časa imej osnovno skupnega ustvarjanja med starši, mojstri in učitelji. Tako nam uspehi morajo biti zagotovljeni.

Tov. Koba je predvsem obžaloval, da ni navzočega nobenega voditelja ali učitelja ljubljanskih obrtnih nadaljevalnih šol. Utis

je imel, da smerijo iznešeni očitki na ljubljanske obrtne nadaljevalne šole. Zato je predlagal, naj se skliče enak sestanek z ljubljanskim učiteljstvom obrtnih nadaljevalnih šol, kjer naj se situacija razčisti. Glede uspehov v šoli je poudarjal, da je treba upoštevati več činiteljev. V uk se sprejemajo večkrat vajenci, ki so prejeli ob završetku svoje šolske dolžnosti odhodno izpovedilo. Taki vajenci nimajo navadno niti najprimitivnejšega osnovnega znanja. Zato predlaga, naj bi mojstri sprejemali v uk le take vajence, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo. S tem bi odpadli tudi pripravljani razredi. Neuspehov na obrtnih nadaljevalnih šolah je krivo tudi dejstvo, da nismo imeli usposobljenega učiteljstva za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah. Obrtno nadaljevalne šole so vodili tu in tam celo neusposobljeni voditelji. Kar se tiče ljubljanskih obrtnih nadaljevalnih šol, ve, da poučujejo skoro na vseh šolah tudi mojstri, v 3. razredu na Ledini sami inženjerji. Neuspehov je pa končno kriv tudi zastareli učni načrt, ki ga je treba prilagoditi modernim potrebam. Pri pouku pa mora učitelj vedno upoštevati le praktično stran. Učiteljska organizacija je v pogledu obrtnega zakona in učnega načrta stavila svoje predloge. Razstave ob zaključku šolskega leta so potrebne in priporočljive. Razstavijo pa naj se izdelki vseh vajencev.

V imenu strokovne obrtne zadruge urarjev prednaša g. Krapež mnogo lepih nasvetov. Uspeh bo dosežen tedaj, ko bomo vsi v državi prava jugoslovenska družina, v skupnem delu in skupni sopomoči.

Zastopnika TOI dr. Pretnarja veseli sestanek, kakršnega doslej še ni bilo. Odtujenost in oddaljenost med mojstri in učiteljstvom se odpravlja. Z gotovostjo gremo lepši bodočnosti nasproti — vztrajnosti je treba. Ves aparat je bil doslej v sistemu in v svojem principu večkrat nereden, negotov, sem in tja neplodovit in nezrel. Vzgojimo si močno drevo, cvetoče in zeleno! Govornik se v nadaljnjem dotika samopomoči, vprašanja učnih moči, učil in opreme ter predlog za vajence. TOI je založila 7 učnih knjig. Za strokovno izobrazbo učiteljev in mojstrov se bo moralo storiti mnogo več. Moderno vzdrževanje šol zahteva več denarja. V tretjem nadaljevalnem razredu obrtnih šol naj bi poučevali mojstri. Strokovni učitelj tov. Janežič iz Škofje Loke utemeljuje važnost posvetovalnic o poklicu in razmotriva psihološki proces pri popravljanju nalog. Po nekaterih pojasnitvah tov. Kobala zaključuje sestanek g. Rebec s predlogi, ki bodo osnova nadaljnega dela: vzgoja vajenca in obrtnika bodi vzporedna, teoretska izobrazba vajencev naj se dvigne in izpopolni, pripravljani razredi naj odpadejo, število učencev po razredih naj se maksimira, učiteljstvo naj se zanima za delo v obrtniških organizacijah, važna je obrtniška literatura in laboratorijske delavnice, potrebujemo učnih knjig, nujna je ureditev finančnih sredstev in razširjenost strokovnega tiska, v skupnosti in solidarnosti je naša moč poljedelec mora vedeti, da mora biti tudi obrtnik talent.

Posvet, ki je trajal nepretrgoma skoro tri ure, je bil tako končan. Led je prebit in skupnemu ustvarjanju mojstrov in učiteljev je postavljen temelj, katerega plodove nam pokaže najbližja bodočnost.

Novi zvezki za osnovne šole.

V soglasju z razgovori in sklepi na konferenci, katere se je udeležil tudi zastopnik iz Dravske banovine in ki je bila v dneh od 25. do 30. julija 1930, pri ministrstvu prosvete v Beogradu zaradi uvedbe novih enotnih zvezkov na osnovnih šolah po vsej državi, je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani za osnovne šole v banovini vse vrste novih zvezkov, in sicer:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom. Šolska upraviteljstva in učiteljstvo naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Uporaba in popis novih vzorcev sta razvidna iz nastopnega:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci.

(Oblika 17,5 × 21,5 cm ležeča.)

Preden začno otroci v I. razredu uporabljati štiričetne lepopisnice z napisanimi vzorci, se poprej vadijo v pisanju pisnih elementov (črt lasnic, senčnic, lokov, vijug) in črk brez zgornje in spodnje dolžine v »Početnicah«, zvezkih z enočetno lineaturo v razmaku 10 mm. Ko so dobili vsaj deloma potrebno spretnost v pisanju pisnih sestavin, preidejo šole na uporabo lepopisnic z napisanimi vzorci.

I. razred: števil. 1 = štiričetni zvezek z lineaturo v razmaku 5:5:8:25 za male črke,

sestavljene po genetiškem redu s primernimi zlogi in besedami; števil. 2 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:5:8:25 za velike črke, sestavljene po genetiškem redu s primernimi krstnimi imeni;

II. razred: števil. 3 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:7:50 za male črke v skupinah, sestavljene po genetiškem redu s primernimi besedami; na zadnjih straneh mala abeceda in številke; števil. 4 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:7:50 za velike črke v skupinah po genetiškem redu s primernimi krstnimi imeni; na zadnjih straneh velika abeceda;

III. razred: Za ta razred so določeni za vse šolsko leto 4 zvezki s štiričetno lineaturo 4:6. Od teh vsebuje zvezek: števil. 5 = kratke stavke (izreke, pametnice, pregovore, resnice, zbrane iz slovenskih čitank) z velikimi začetnimi črkami, uvrščenimi po genetiškem redu; števil. 6 = velike črke po abecednem redu s primernimi krajevnimi imeni; števil. 7 = kratke stavke (pregovore, pametnice itd.) z velikimi začetnimi črkami po abecednem redu in števil. 8 = daljše stavke poučne vsebine in pregovore.

2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev.

(Oblika 17,5 × 21,5 cm ležeča.)

I. razred: števil. 1 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:5:8:25;

II. razred: števil. 2 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:7:5;

III. razred: števil. 3 = štiričetni zvezek z lineaturo 4:6;

IV. razred: števil. 4 = enočetni zvezek z lineaturo v razmaku 12 mm;

V. razred: števil. 5 = enočetni zvezek z lineaturo v razmaku 10 mm;

VI. razred: števil. 6 = enočetni zvezek z lineaturo v razmaku 9 mm;

VII. razred: števil. 7 = zvezek brez črt s podkladkom;

VIII. razred: števil. 8 = zvezek brez črt in brez podkladka.

3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici.

(Oblika 17,5 × 21,5 cm ležeča.)

Po novem učnem načrtu je začeti v II. polletju v III. razredu tudi s poukom v čitanju in pisanju »druge pismenice«, tedaj na osnovnih šolah v Dravski banovini — cirilice. V to svrhu so sestavljene lepopisnice za cirilico, in sicer za:

III. razred: števil. 1 = štiričetni zvezek z lineaturo 4:6 za male črke, sestavljene po istih skupinah in istem redu, kakor so v »Prvi srbski ali hrvatski čitanki«, ki je uvedena na narodnih šolah v Dravski banovini, in sicer:

1. črke, ki so po glasu in obliki enake latinici (a, e, j, k, o in M);

2. črke, ki so po obliki enake latinici, po glasu pa neneke (b, g, u, p, c);

3. črke, ki se po glasu in obliki razlikujejo od latinice; po vsaki skupini črk prihaja pisanje primernih zlogov in besed.

Števil. 2 = štiričetni zvezek z lineaturo 4:6 za velike črke cirilice, ki so sestavljene po istih skupinah, kakor male črke. Za vsako veliko črko prihaja pisanje primernih krstnih imen;

števil. 3 = štiričetni zvezek z lineaturo 4:6 brez napisanih vzorcev.

Od IV. do VIII. razreda se uporabljajo pri lepopisju cirilice prav isti zvezki brez napisanih vzorcev kakor pri lepopisju latinice. (Glej 2. odstavek!)

4. Okrogla pisava.

V II. razredu višje narodne šole (v VII. in VIII. razredu) je vaditi pisanje z »rond« peresom. V ta namen so že uvedeni na osnovnih šolah v Dravski banovini zvezki za okroglo pisavo, in sicer:

števil. 1 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:5 za male črke, sestavljene po genetiškem redu s primernimi zlogi in besedami;

števil. 2 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:5 za velike črke, sestavljene po genetiškem redu s primernimi krstnimi imeni;

števil. 3 = štiričetni zvezek z lineaturo 5:5. Na prvih štirih straneh so vaje v pisanju števil po genetiškem redu, ostale strani so pa brez napisanih vzorcev.

Splošne vesti.

DNEVNI RED

Glavne skupščine Jugoslovenskega učiteljskega združenja, ki se bo vršila 23. 24. in 25. avgusta 1931. v dvorani nove univerze v Beogradu.

Prvi dan, 23. avgusta

A. dopoldne:

1. Otvoritev skupščine ob 9. uri.
2. Volitev zapisničarjev, overovateljev skupščinskih zapisov in potrebnih odsekov.

B. popoldne:

1. Začetek dela ob 16. uri.
1. Čitanje zapisnika.
2. Poročilo posameznih odsekov.

Drugi dan, 24. avgusta.

1. Začetek ob 9. uri.
1. Predavanje.
2. Poročila posameznih odsekov v kolikor niso končana.

B. popoldne:

1. Začetek ob 16. uri.
1. Dopolnitev čl. 2. in 28. pravil.
2. Volitev izvršnega in nadzornega odbora.

Tretji dan, 25. avgusta.

Izlet na Oplenac, Avalo in okolico po programu, ki bo objavljen posebej.

Seja glavnega odbora se bo vršila 22. avgusta v domu Jugoslovenskega učiteljskega združenja.

Tej seji prisostvujejo člani sedanjega izvršnega odbora, predsedniki banovinskih sekcij in delegati sekcij, izvoljeni po čl. 18. pravil na banovinskih skupščinah.

PRIPOMBE.

1. Prometno ministrstvo je odobrilo za skupščino četrtinsko vožnjo članstvu Jugoslovenskega učiteljskega združenja z odlokom M. S. br. 19.119 z dne 20. julija 1931. in to na vseh železnicah in parnikih. Ta olajšava velja od 18. do 30. avgusta t. l.

2. Vsak udeleženec naj na svoji odhodni postaji kupi polovični vozni listek za Beograd. Listka naj v Beogradu pri izhodu nihče ne odda, ampak obdrži. S tem listkom in potrjenim uverjenjem, da je bil na skupščini, se vrne v svoj službeni kraj.

3. Kdor še ni naročil uverjenja, naj to nemudoma stori. Kakor hitro prejme sekcija uverjenja iz Beograda, jih takoj odpošlje zainteresentom. Ako pa kdo uverjenja ne prejme, se lahko brez skrbi odpelje v Beograd. Listek naj si da opremiti z mokrim žigom. Tu si pa mora preskrbeti uverjenje za povratek.

4. Javite do 12. avgusta sekciji, ako želite: a) skupno prenočišče, b) prenočišče v kakem zavodu, c) v hotelu z eno ali dvema posteljama. Kdor se za prenočišče ne javi, ne prevzame sekcija nobene odgovornosti po tem terminu.

5. Iz Ljubljane je predviden odhod 22. avgusta t. l. z brzovlakom ob 9:23.

— Vabilo na pedagoški tečaj v Mariaboru. Pedagoška centrala priredi v dneh 24. do 28. avgusta kratek informativni tečaj o

Vsak zvezek za okroglo pisavo ima na 2. strani ovojne lista potrebna pravila o pisanju z »rond« peresom.

5. Pisanke in vežbanke.

(Oblika 17,5 × 21,5 cm pokončna.)

Vse pisanke in vežbanke odgovarjajo z ozirom na lineaturo vseskozi lepopisnicam, ki so določene za posamezne razrede, in sicer:

I. razred: števil. 1. Pisanka za spise vaje s štiričetno lineaturo 5:5:8:25;

II. razred: števil. 2. Pisanka za spise vaje s štiričetno lineaturo 5:7:5;

III. razred: števil. 3. Pisanka za spise vaje s štiričetno lineaturo 4:6 s potegnjenimi črtami z zgornjo in spodnjo dolžino; števil. 3a s črtami z zgornjo in spodnjo dolžino, označenimi le v začetku in na koncu črte;

IV. razred: števil. 4. Pisanka za spise vaje z enočetno lineaturo v razmaku 12 mm.

V. razred: števil. 5. Pisanka za spise vaje z enočetno lineaturo v razmaku 10 mm.

VI. razred: števil. 6. Pisanka za spise vaje z enočetno lineaturo v razmaku 9 mm.

VII. razred: števil. 7. Vežbanke za pismene vaje brez črt s podkladkom v razmaku črt 9 mm;

VIII. razred: števil. 8. Vežbanke za pismene vaje brez črt in brez podkladka.

6. Vežbanke za računanje.

(Oblika 17,5 × 21,5 cm pokončna.)

Od I. do VI. razreda: Vežbanke za računanje z enočetno vodoravno lineaturo v razmaku 7 mm;

VII. in VIII. razred: Vežbanke za računanje brez lineature.

7. Risanke.

Risanke iz risarskega papirja za geometrijo in prostoročno risanje s perforiranimi in neperforiranimi listi so uvedene v nižjih razredih (I.—III.) v velikosti 19:5:25:5, v višjih razredih (IV.—VIII.) pa v velikosti 24:5:32:5. — V višjih razredih se uporabljajo poleg risarskih zvezkov lahko posamezni risarski listi v večji obliki (24:36 in 29:41), ki jih hranijo učenci(ke) v ovojnih listih.

najaktualnejših pedagoških vprašanjih. Težišče bo tvorila individualna psihologija, ki jo bodo obravnavali 3 predavatelji, deloma s teoretskega, deloma s praktičnega stališča. Ind. psih. je čisto drugačna od one puste psihologije, ki se je spominjamo iz šolskih klopi; to je psihologija, ki res pomaga človeka razumovati in vplivati nanj. Učitelju daje popolnoma novo usmerjenost za njegovo delo; pripomore mu k samostojnosti in sigurnosti, ki je za njegovo delo in za njegov poklic sploh potrebna. Značilno je, da imajo vsa večja mesta Evrope in v novejšem času tudi USA svoje sekcije mednarodnega društva za indiv. psih. — V drugi vrsti prihaja na tečaj v poštev strnjeni pouk, ki ga bo obravnaval strokovnjak iz Dunaja teoretsko in praktično. Ta način pouka je že splošno uveden v nižje 4 razrede osnovnih šol v Avstriji, deloma tudi v drugih naprednih državah, in bo v bližnji bodočnosti nedvomno uveden tudi pri nas. Tudi to je velika pridobitev v korist šole. Udeleženci tečaja bodo lahko delovali kot pionirji v tem področju. — Isti predavatelj bo v posebnem predavanju obravnaval problematiko poizkusnih šol, ki tudi že pri nas trka na duri. — Našem povabilu se je odzval tudi organizator čehoslovaškega šolstva, univ. prof. dr. Václav Příhoda iz Prage. Govoril bo o organizaciji čehoslovaškega šolstva. Na tem področju so Čehi pred nami in nam pri izgradnji našega šolstva lahko služijo v zgled; ne takoj seveda, ker smo ravnokar stopili v novo fazo razvoja, a nudijo nam smernice za pripravljanje nadaljnje izpopolnitve. — Ni dvoma, da je gmojni in socialni položaj učiteljskega stanu odvisen od kakovosti njegovega dela. Izpopolnjevanje s samoizobrazbo je zato nujna zahteva. Zato: Pridite v čim večjem številu! Pedagoška centrala bo poskrbela za cenena stanovanja in prehrano, tako da za udeležbo ne bo nobenih zaprek. Udeležbo pa čim prej prijavite na Pedagoško centralo (Zrinjskega trg 1), tudi oni, ki ne reflektirajo na cenejša stanovanja. Podrobnosti o tečaju še objavimo. Odbor.

— Ekскурzija angleških učiteljev v Dravski banovini. Lektorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi mis Fani Copeland je ena najbolj pridnih propagatoric za naše pokrajine. Zlasti vabi svoje rojake iz Anglije v našo državo. V sredo 5. avgusta je prispelo k nam preko Kölna in Münchena 35 angleških učiteljev in učiteljstevnikov — 19 dam in 16 gospodov. Ze na Jesenicah jih je presenetil prisrčen sprejem: šolska mladina jim je zapela pod vodstvom svojega učiteljskega več naših narodnih pesmi, obdarili so jih z razglednicami, s pozdravnimi nagovori pa so jih sprejeli dr. Stempihar, tov. Šiferer v imenu radovljiškega okrajnega učiteljskega društva in drugi. — Nad vse prisrčen je bil na poziv naše organizacije sprejem v Ljubljani. Goste so pozdravili dr. Kotnik za banško upravo, tov. Dimnik, Skulj in Koba za JUU, tov. Mlekuž za ljubljansko učiteljsko društvo, tov. nadzornik Grum za prosvetni oddelek mestne občine, zlasti pa so v častnem številu prihiteli ljubljanski in ostali tovariši iz Dravske banovine, posebno oni, ki obvladajo angleški jezik. Pohvalno moramo omeniti navzočnost tovarišev iz merkantilnega in zadržnega tečaja. Pri skupni večerji v hotelu Miklič je pozdravil angleške tovariše med drugimi predsednik sekcije JUU tov. Ivan Dimnik in jim želel kar najlepših

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost vam nalaga, da zagotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30. odobrenih pomožnih učil v skladu s predpisanimi pogoji.

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila.

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvnih slik Dal maeije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviču in Krušlinu.

Znižana cena Din 296

razume se, da skupno z učno knjigo, zavija njem in poštino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesi na zid. — Poleg tega, da so to lepe slike v okrasu šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in morarico D. br. 44012/26 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/26 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepot našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavost z dosegi ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbo šol v Dravski banovini vrši samo Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

dni med nami. V prepričanju, da bodo poneli lepe in dobre vtise iz Jugoslavije, posebno se iz Dravske banovine, želi najpones glas o nas in naši zemlji med svoje variše. 6. t. m. je določen za ogled Ljubljane, nato pa odidejo Angleži za 3 tedne v Bohinj. Organizacija obiska angleških tovarišev, ki jih vodita tov. K. Edwards in tov. miss Edith Butcher, je bila v glavnem v rokah tukajšnjega društva prijateljev angleškega jezika, in sicer ge. Copeland ter gg. Kermavnerja in Kunaverja. Dragim gostom kličemo: Welcome, friends from England!

Tovarišem obrtno-nadaljevalnih in kmetsko-nadaljevalnih šol sporočam, da je v konkretnem slučaju, ko mi je načelstvo železniške postaje v St. Juriju ob južni železnici osporilo pravico do ¼ vožnje povodim poučnega izleta fantov kmetsko-nadaljevalne šole v Cerknici, železniška direkcija v Ljubljani z dne 27. julija t. l. potrdila pravico do ¼ vožnje lista. Svojo pritožbo sem opiral na dejstvo, da je to redna šola in ne tečaj, ki glasom okrožne železniške direkcije sicer res nima predmetne pravice, nadalje da ima pravico izdajati pravnoveljavnost izpričevala, da se pouk vrši pod nadzorstvom kr. banske uprave itd. — Leopold Hladnik, šolski upravitelj v Cerknici.

Maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1880., 1881. in 1882. obhajajo letos svoj spominski tovariški sestanek dne 8. in 9. avgusta v Laškem pri Celju. Letnik 1881 slavi tudi obenem skromno 50 letnico mature. Od teh 22 slovenskih maturantov žive še sledeči jubilarci: Jug Vinko, nadučitelj v Mariboru; Kaučič Matej, nadučitelj v Studencih pri Mariboru; Levstik Miloš, učitelj v Celju; Megla Franjo, nadučitelj pri Sv. Lenartu tik Velike nedelje; Porekar Anton, nadučitelj v Mariboru; Runovec Martin, šolski vodja v Slovenjgradcu; Smolnikar Ivan, šolski vodja v Šoštanj; Vabič Franc, nadučitelj v Mariboru. — Tovarišev-udeležencev iz leta 1880. izmed 24 slovenskih maturantov je še živeli pet, in sicer: Farkaš Ivan, šolski ravnatelj v Mariboru; Suher Franjo, profesor učiteljskega v Ljubljani; Salamon Simen, nadučitelj v Starem trgu pri Slovenjgradcu; Trobec Lojze, šolski ravnatelj v Šoštanju; ter Viher Simen, nadučitelj v Vučenici. — Tovarišev-udeležencev iz leta 1882. izmed 17 slovenskih maturantov je še živeli 9, in sicer: Crnko Jernej, nadučitelj v Jarenini; Kristl Alojzij, učitelj pri Sv. Barbari; Križ Anton, nadučitelj v Mariboru; Skaza Franc, nadučitelj v Velenju; Skrajnc Srečko, nadučitelj pri Sv. Rupertu v Slov. goricah; Vauhnik Miha, nadučitelj pri Sv.

Jakobu v Slov. goricah; Vogrinec Anton, nadučitelj pri Sv. Antonu v Slov. goricah; Zabušek Anton, učitelj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in Zdobšek Martin, nadučitelj v Polzeli v Savinjski dolini. — Vsi navedeni so v zaslužnem pokloju. — Ti letniki imajo že od leta 1922. vsako leto v drugem kraju naše ožje domovine tovariške sestanke, da pogostijo še naprej tovarštvo in družabnost, si pogledajo v oči ter segajo zvesti eden drugemu — morebiti zadnjikrat v roke. — Od lanskega sestanka v Rogaški Slatini so šli nepričakovano v večnost tovariši: Kocbek Fran, Cugmus Josip, Krt Ivan, Zotter Ivan in Majcen Martin. Naj v miru počivajo! Slava njim!

Delovanje učitelja v času službovanja od leta 1881. do 1924. v izvenšolskih funkcijah: Kot šolski upravitelj je bil tudi član in tajnik krajnega šolskega sveta; krajni šolski svet je imel v njegovem sestranskem predsedniku in tudi predsedniku v okrajnem učiteljskem društvu; član, odbornik in podpredsednik v Učiteljski zvezi; član Učiteljske samopomoči; član društva za otroško skrbstvo; tajnik in odbornik občine (29 let); odbornik stalnega konferenčnega odbora; tajnik kmetijske podružnice (32 let); član in odbornik Ciril-Methodove podružnice; tajnik in odbornik Slovenskega pevskega društva v Ptuj; tajnik gasilskega društva; tajnik bojnega društva; član Slovenske Matice; član Mohorjeve družbe; član gozdarskega društva; član lovške zadruge; član okrajnega zastopa; vodja meteorološke postaje (26 let); poročevalec o potresih; član Šolske Matice; član Hrvatske Matice; član društva za varstvo živali; poročevalec o streljanju zoper točo; član čebelarstva društva; poročevalec raznih znanstvenih društev; član združenja UJU; član ferijalnega Saveza; član hranilnice učiteljskega konvikta; zastopnik uradniškega društva; član učiteljske kreditne zadruge; član okrajne posojilnice; član zavarovalne družbe »Slovija«; član in dolgoletni tajnik Slov. čitalnice; član Sokola; član Jugoslovenske Matice; član društva Sveta vojska; član učiteljske samopomoči. Med tem službovanjem sem bil imenovan: za častnega občana domače občine; za častnega člana gasilskega društva in kot častni član okrajnega učiteljskega društva. Vpočuden kot črnovojniški poročnik sem služil med vojno 3 leta 2 meseca pri vojakih.

Učitelji merkantilnega tečaja, ki se je vršil v Ljubljani, so zbrali na poslovnem večeru 200 Din za Učiteljski dom v Ljubljani. Ostali tovariši(ice), posnemajte in mislite ob vsaki priliki na svoja domova! — Tov. Amalija Hartmanova iz Ljubljane v počaščenje spomina f. Ivana Gantarja 50 Din. — Vsem iskrena hvala! — Josip Kobal, blaginjak.

Važno za voditelje kmetsko-nadaljevalnih šol. Odbor je pri zadnji seji razpravljal tekoče zadeve ter v glavnih obrisih pripravil program za letošnje delovno občestvo, ki se bo predvidoma sestalo dne 3. oktobra v Celju. Spored je sestavljen tako, da bo mogoče vse delo izvršiti v enem dnevu. Razven poročila referenta g. prof. Krošla sta na sporedu referata g. inž. Koprivška in tov. Juraniča. Ker poročila voditeljev zahtevajo dokaj časa, naj vsi voditelji pošljejo svoja poročila tov. Dolganu v Planini, ki bo sestavljal skupno poročilo in ga podal pri občestvu. Ne pri tem pozabiti na činitelje, ki pospešujejo, oziroma ovirajo delo! Ker je želeži, da vsi tovariši sodelujejo pri splošni izgraditvi našega šolstva, pričakujemo predloge od vseh Poslati jih je banki upravi, ki jih bo odstopila odboru, da jih sortira in pripravi za občestvo. Poročila in predloge je poslati vsaj do 1. septembra. Za delovno občestvo so zasigurne primerne dnevnice. V zadevi četrtinske vožnje ob ekskurzijah bodo potrebni novi koraki. — Verk Miloš.

Adleščani so se spomnili svojega prvega učitelja pok. tovariša Gantarja s tem, da so mu zvonili in se udeležili maše zadušnice.

Češkoslovaški učitelji v naši državi. V četrtek 23. julija je prišlo s popoldanskim dolenjem v Ljubljano 54 češkoslovaških tovarišev. Ekskurzija USJU iz Brna je popotovala pod vodstvom predsednika brnske učiteljske organizacije tov. Antona Roupeca

in tajnika tov. Mlejnika Josefa. Na kolo-dvoru so sprejeli mile goste tovariši Kobal Josip in Kumelj Metod v imenu JUU, češkoslovaški podkonzul g. Cihelka, v imenu konzulata ČSR, novinar g. Borko za J. Č. ligo, v imenu Pevskega zbora JUU predsednik tov. Drago Supančič in tajnica tov. Selan Mina, ter vsi učitelji merkantilci. Gostje so ložirali pri »Slonu« pod skrbnim prizadevanjem restavraterja g. Klaska. V družbi ljubljanskih učiteljev so si ogledali naši tovariši s severa najprej Učiteljsko tiskarno, kjer so se divili mogočnemu razmahu naših gospodarskih korporacij, prešli so v spomin pravkar dotiskano številko »Učiteljskega Tovariša« in »Sokolskega Glasnika«. V organizacijskih prostorih jih je sprejel naš glavni tajnik, kjer jim je obrazložil življenje naše organizacije in je naše mile goste obdaruil s spominki iz naših založb. Najbolj všeč jim je bila krasna izdaja Novakovega »Risanja«. Zvečer se je vršil na Bellevueju družabni večer, naslednji dan pa so ekskurzisti nadaljevali pot na Bled. V imenu naše sekcije JUU so jih spremljevali tov. Drago Supančič iz Ljubljane, tov. Vili Kus iz Loma in tov. Jože Zupančič iz Litije. Na Lescah sta se priključila v imenu gorenjskih tovarišev blejski šolski upravitelj tov. Gradnik in tov. Mirko Dermelj iz Ljubljane. Pod vodstvom navedenih naših članov si je družba ogledala vse blejske zanimivosti, odveslali so tudi na otok, s popoldanskim vlakom pa so nastopili proti domu. Ob razstanku so se tov. iz ČSR pohvalno izrazili o krasotah naše zemlje ter o pozornosti s strani naše organizacije in naših tovarišev. Ta mesec pohiti še ena ekskurzija češkoslovaških tovarišev v našo državo.

Predsedstvo J. U. U., sekcija Ljubljana, pri načelniku prosvetnega oddelka banske uprave g. Jos. Mariju. V imenu J. U. U., sekcije Ljubljana so se zglasili pri g. načelniku dne 6. avgusta t. l. tovariši predsednik Ivan Dimnik, tajnik Jos. Kobal in član upravnega odbora Janko Polak. Pozdravili so g. načelnika kot novega šefa prosvetne banske uprave ter so ga naprosili, da bi vedno upošteval tudi privatno inicijativno združenje, kar mu pač ne bo težko, ker je poznan kot mož reda in pravice, katera stremeljenja ima tudi združenje. V daljšem medsebojnem izmenjavanju misli so se načelno obravnavala vprašanja nameščanj, odseka za narodno izobraževanje pri prosvetnem oddelku, kmetsko in gospodarsko nad. šolstva, nadzornikov in preglednikov, šolskega radija, izhajanja »Prosvete«, stalne banovinske razstave učil in učnih pripomočkov, stanovanja in kuriva, osobito z upravitelji poročenih učiteljev in »Popotnika«. G. načelnik je priznal delo in potrebo organizacije, katere nasvete bo vedno rad upošteval v svrhu stremeljenj k redu in pravici.

Naročajte

vse potrebščine potom

Učit. gosp. poslovalnice!

Naša gospodarska organizacija.

—g članom Učit. Samopomoči. V prvih dneh avgusta 1931. ste prejeli položnice za 250—253. smrtni slučaj v znesku 21 Din, za zakonske pare 41 Din. Umrli so sledeči člani: Ana Pirc, Ljubljana, Rafaela Zupančič, Preserje, Martin Majcen, Maribor in Ivan Gantar, Ljubljana. Vse štiri posmrtnine so znašale 50.930 Din. Društvena uprava prosi vse člane, zlasti še one z večjimi zaostanki, da takoj poravnate predpisane članske prispevke. — S položnicami ste prejeli tiskovino pristopnice v podpis. Društvo U. S. se je 29. junija 1931. prostovoljno razšlo, tako da to pa ustanovila zadruga U. S., ki bo vršila podporno nalogo v bodoče tako kot do zdaj. Podpišite pristopnice (po pojasnilu) in jih

obalne obleke in kar še spada k morju. Oba fanta sta jo odbrusila v trgovino s kolesi vprašat kako in kaj. Jaz pa sem jo mahnil v najbližjo banko. Tam mi sicer niso srečke vnovčili, pač pa so mi obljubili, da jo bodo poslali društvu, ki je srečke izdalo v »svrhu vnovčenja«, kakor je strokovni izraz za take reči. Naj le par dni počakam, so rekli. Take reči da se hitro dene.

Čakali smo vsi potrpežljivo in študirali kurz ratne štete. Še moj najmlajši se je v teh dneh tega naučil.

Po treh dneh me pokličejo na banko. »To gre pa hitro,« dem in se javim zadevnemu uradniku. Ali kmalu bi me bila kap! Namesto ratne štete v nominalni vrednosti 10.000 Din mi ta človek izroči — eno tobačno srečko v vrednosti 10 Din.

»To je pomota!« zajecijam. On pa zmigne z rameni in pravi:

»Pa rekurirajte, morda je res pomota!« »Seveda bom,« pravim in vložim ugovor. Doma pa ne povem ničesar — kadarkoli zvedo, bo vedno prezgodaj. Po par dneh prejme banka naslednji odgovor:

»Na pismo banke od 7. julija 1931., odnosno izučenog in izdatog zgoditka na srečko serija II. br. 28.240 izveštavamo: Vaš komitent, pogrešno je razumio sadržaj izložen na sreči. To nije plan zgoditaka, nego samo klasificiran sadržaj zgoditaka po vrstama i po vrednosti, da igrači mogu videti, šta se u srečnom slučaju daje. — Po tome sa

vrnite društveni upravi. Če kak član tiskovine ni prejel, naj jo zahteva od uprave. — Za člane, ki so bili 29. junija 1931. v društvu, plača delež 10 Din zadruga sama, novi priglaseci (člani) morajo pa poleg sedanjih sprejemnih pristojbin nakazati še 10 Din za delež, ki se jim ob izstopu vrne, ob smrti pa s posmrtnino izplača njihovim dedičem. — U. S. ima danes 2546 članov. Priporočim, da je že več priglasev pripravljenih za sprejem, ki se more izvršiti šele takrat ko bo zadruga priznala in vpisana v zadrugni register.

POROČILO O OBČNEM ZBORU UČITELJSKE GOSPODARSKE POSLOVALNICE

NICE, r. z. z. o. z. V MARIPORU, ki se je vršil dne 3. julija t. l. ob 19. uri v prostorih Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Predsedoval tov. Hren Anton, poročala pa sta o delovanju tovariša Lovše in Womer.

Prvi je podal tajniško poročilo, in sicer o delovanju poslovalnice v prvem poslovnem letu. Razložil je nato, kako se je članstvo seznanjalo o pomenu UGP. Navajal je tudi neprilike, ki so ovirale večji razmah te ustanove. Pojasnjeval je članstvu, kako naj postopoma pri naročilih in slednjič je tudi razložil postopek pri razdelitvi provizije med zadrugarje.

Tov. Womer pa je podal blaginjsko poročilo o prejemkih in izdatkih. Nadalje je povedal, koliko je že plačanih deležev, koliko ima že UGP pristopnic in o sprejemanju zadrugnikov. Pojasnjeval je, kako so plačevali trgovci dogovorjeno provizijo in s katerimi trgovci ima UGP že vse trgovske zveze. Slednjič pa je še pojasnil izdatke za inventar in pisarniške stroške.

K obema poročiloma je otvoril tovariš predsednik debato, ki so se je živahno udeleževali in kazali zelo veliko zanimanja tovariši: Schell, Mavrič, Gallob, Golež, Brezovar, Grum, Stravs, Kopač in dr. Vsem tem so odgovorjali in pojasnjevali predsednik in oba poročevalca natančneje sledeče:

a) Kako postopamo pri naročilih potom UGP.

b) Kako je bila določena provizija naročnikom po načinu, ki sta ga sklenila skupno upravni in nadzorstveni odbor.

c) O upravnih stroških.

d) O trajni razstavi učil potom UGP.

e) O razdelitvi čistega dobička na oba Učiteljska domova, na organizacijo in na rezervni sklad po enakih delih, kakor to določajo pravila UGP.

f) Razjasnilo se je tudi, da je pri vseh naročilih pooblaščenec upravičen kot zadrugar naročevati potom UGP vsakovrstne potrebine.

Vsa ta poročila in vse ukrepe upravnega odbora so navzoči soglasno odobrili.

Nadzorstveno poročilo je podal tov. Šijanec Ludovik. Nadzorstveni odbor je imel 5 sej. Od teh sta bili dve skupni seji z upravnim odborom. Pri dveh sejah nadzorstvenega odbora dne 19. marca 1930. in 25. marca 1931. so bile pregledane knjige in poslovanje UGP. Pri zadnji tej dveh sej se je preizkusil računski zaključek. Ugotovilo se je, da so knjige, blagajna ter računski zaključek v redu. Zato predlaga občnemu zboru, da izreče upravnemu odboru za prvo poslovno leto absolutorij.

Nato je prečital tov. Womer še računski zaključek postavka za postavko. Občni zbor je bilanco soglasno odobrili.

Bilanca pa je bila že itak poslana vsem okrajnim učiteljskim društvom v razpravo, zato je tukaj ne priobčujemo več.

Za bodoče poslovno leto so v upravnem odboru: Hren Anton, Womer, Lovše, Rado Grum in Stravs Karl; nadzorstveni odbor pa tvorijo: Polak Janko, Šijanec Ljudevit, Marok Lojze, Klemenčič Jože, Tajnik Miloš.

Na predlog tov. Mavriča se sklene, da v šina provizije naročnikom v splošnem ostane kakor doslej, sicer pa naj se to v bodoče omeji oziroma naj se izplačuje dogovorno z naročniki. Tov. Grum govori o delovanju zaupnikov pri društvih. Tov. Hren pa priporoča JUU, naj se v gospodarski odsek izvozi člani ki bodo vneti delavci v prid UGP.

Navzoči so tudi z odobravanjem vzeli na znanje poročilo, da je pričela za bodoče poslovno leto poslovati UGP tudi v Ljubljani. Vodil jo bo tov. Marok, ki posluje v Učiteljski tiskarni.

Srečka št. 28.240.

Ne-le v sanjah, tudi drugače sem bil vedno prepričan, da me nekoč najde velika sreča. Še ko sem se ženil, sem svoji nevesti venomer govoril: »Boš že videla — še z avtom se bova vozila! In kar na gumb bova pritisknila, pa se bo Zan prikazal.« Tiste čase so bili avti redki, Zani pa še bolj. In zaradi tega nisem nikdar nikoli spodil nikogar, ki je prišel, da mi ponudi srečko kakle loterije. Kot šolski upravitelj sem kupil celo tiste srečke, ki jih drugim nisem mogel prodati. Tako nakupovanje je splošno v navadi in je zelo pametno. Sola in upraviteljstvo pridobi na imenu, tebe pa čaka še sreča povrh. Kupiš pa srečko z dokladami.

Ni tedaj nič čudnega, da sem z navdušenjem sprejel nekega dne gospodično, ki je plašno stopila v pisarno in mi ponudila srečko loterije nekega dobrodelnega društva v odkup. Plačal sem ji 10 dinarjev in prejel srečko št. 28.240. Preštudiram srečko in si mislim: nekaj bo že. Kajti na srečki so stali označeni dobitki. Prvi dobi 50 komadov ratne štete v nominalni vrednosti 50.000 Din, 5 prihodnjih po 10 komadov, vsak v nominalni vrednosti 10.000 Din, in tako dalje še 1300 različnih dobitkov — najmanjši po 1 komad tobačnih lozov, vsak vreden 10 Din.

Spravim srečko in čakam. Čakam mesec dni, čakam dva, čakam šest — pa pričakam.

Prinese mi gospodična listo izžrebanih srečk. Na listi so bile označene številke srečk, poleg teh pa številke dobitkov. Sreče mi bije, da joj. Gledam, iščem in najdem: št. 28.240 zadela dobitke št. 2. Tedaj drugi dobitki! 10.000 Din nominalne vrednosti! In ker je človek že tak, da ne more uživati sreče sam, tečem v sosednjo sobo in pokažem. Vsi gledajo, čitajo in častitajo. In reči moram: nič zavisti ni bilo v njihovih očeh. Dam za lep narezek. 40 Din me je stal! Ob narezku mi kolegi še prisrčneje častitajo. Eden mi celo s polnimi usti pravi, da je bolj vesel, kot če bi sam zadel.

Komaj čakam, da pridem domov. Doma sedem mirno za mizo in rečem tako mimogrede: »10.000 Din sem zadel!« In srebam svojo juho.

Moji ženi pade žlica iz rok, hčeri se oči zaiskre, oba fanta pa zaplešeta po sobi.

Po kosilu se prične posvetovanje, kam z denarjem.

Izkaže se, da smo vsi potrebni morskoga zraku in morske vode. Računamo in izračunamo, da si morja lahko vsi privoščimo za mesec dni. Potem bo ostalo še denarja za eno zofo v dobro eventualnim obiskom, pa še za en bicikel na dveh in enega na treh kolesih. »In oblačilnico bomo lahko plačali za dva meseca naprej,« smo se odločili.

Popoldne smo se razdelili na tri dele. Žena in hčerka sta šli v prodajalne vpraševati po čim so kopalne obleke, beli čevljički,

držajo na prvom je mestu premija, a ne pod br. 1; na drugom mestu glavni zgoditak, a ne pod br. 2; na tretjem mestu 5 zgoditaka po 10 obveznic a ne pod br. 3. i td. sve manji i manji zgoditci i na kraju je rečeno: »I još 1300 raznih zgoditaka... što najbolje dokazuje, da taj ceo sadržaj nije plan zgoditaka i da prema tome ne mogu se ni tražiti zgodici po redi, kojim su izloženi na sreči, jer nisu stavljeni po nikakvim numerama. Plan zgoditaka izradjen je posebno i prema njemu glavni zgoditak je pod br. 301; pa tako i ostali zgodici rasporedjeni su tako, da su veći i manji pali na razne brojeve. — Napominjamo, da do sada još niko nije napravio ovakovu primedbu, niti društvo ima nameru ni račun, da koga ošteti. — Molimo da se veruje u potpunu pravilnost ovoga tumačenja, a radi još boljeg uverenja prilažemo i srečku.«

Tega pisma sicer ne razumem, vem le to, da imajo oni prav in jaz ne. In še to vem, da me je ljuba sreča stala 75 Din, ako prištejem še stroške za banko, ki so znesli 25 Din.

Ko sem tega dne povedal doma, kako in kaj, ni padla nobenemu žlica iz rok in tudi plesal ni nihče.

Le to je moja žena rekla, da ne mara več srečk v hišo. Jaz pa nestrpno čakam, da se mi na vratih prikaže kaka prodajalka srečk.

J. Ribičič.